65670 ـ آیا زنی که به سبب عادت ماهیانه روزه نیست می‌تواند در روز رمضان غذا بخورد؟

سوال

می‌دانیم که زنی که در عادت ماهیانه قرار دارد روزه نمی‌گیرد؛ اما آیا جایز است که در اثنای روز رمضان غذا بخورد؟ و آیا این ضوابطی دارد؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

زنی که حیض یا نفاس بوده اگر در اثنای روز پاک شود و همچنین مسافری که روزه نبوده اگر به شهرش برسد، یا بیمار اگر روزه نباشد و سپس در اثنای روز سلامت خود را بازیابد، این‌ها از امساک در اثنای روز سودی نمی‌برند زیرا اساسا به سبب عذر روزه نبوده‌اند و الزام آنان به امساک به نص شرعی نیاز دارد.

از شیخ ابن عثیمین ـ رحمه الله ـ پرسیده شد:

«اگر زنی که در حال حیض یا نفاس بوده در اثنای روز پاک شد، امساک بر او واجب نیست و می‌تواند بخورد و بنوشد، زیرا امساک برای او فایده‌ای ندارد و چون قضای این روز بر او واجب است و این مذهب مالک و شافعی و یکی از دو روایت از امام احمد است و از ابن مسعود رضی الله عنه روایت است که گفت: «کسی که در آغاز روز خورده در پایانش هم بخورد» یعنی: کسی که برایش خوردن در آغاز روز جایز است، خوردن در پایان روز هم برای او جایز است».

(مجموع فتاوى الشيخ ابن عثيمين: ۱۹/ سؤال شمارۀ ۵۹).

ضابطۀ آن چنین است:

برخی از علما، کسانی را که افطار در ماه رمضان برایشان جایز است مانند بیمار و مسافر و زنی که در عادت ماهیانه است را از اظهار این‌که روزه نیستند منع کرده‌اند تا آنکه توسط کسانی که از عذر او اطلاع ندارند متهم به سهل‌انگاری در امر دین نشود.

برخی دیگر نیز گفته‌اند: برای کسی که عذرش واضح است اشکالی ندارد که روزه نبودنش علنی باشد و اگر عذرش پنهان است، پنهانی افطار می‌کند و این قول دوم صحیح‌تر است.

مرداوی در «الإنصاف» (۷/۳۴۸) می‌گوید:

«قاضی می‌گوید: کسی که در ماه رمضان علنی افطار کند (روزه نشود) مورد انکار قرار می‌گیرد حتی اگر عذر داشته باشد. در «الفروع» آمده است: ظاهر این سخن، منعِ مطلق است و به ابن عقیل گفتند: آیا باید مسافر و بیمار و زنی که در عادت ماهیانه است را از آشکار کردن روزه نبودن منع کرد تا آنکه مورد اتهام قرار نگیرند؟ گفت: اگر عذرش پنهان است او را از آشکار کردن اینکه روزه نیست باز می‌دارند، مانند بیماری که [بیماری‌اش] نشانه‌ای ندارد و مسافری که مشخص نیست مسافر است».

والله اعلم.